

ผลของการใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพที่มีต่อความสามารถ ในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต*

The effects of using a Klong Sie Suparp Poem Composing exercise on the
ability to compose poetry Klong Sie Suparp of Mathayom Sueksa five students
at Suankularb Wittayalai Rangsit School

ชนะชนม์ สวัสดิ์นุชาติ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 314 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ แผนการจัดการเรียนรู้การแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ แบบวัดความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการแต่งคำประพันธ์

ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.40/82.74 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : (1) แบบฝึกทักษะ (2) การแต่งคำประพันธ์ (3) โคลงสี่สุภาพ

* บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาค้นคว้าอิสระ (Independent Study) เรื่องผลของการใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพที่มีต่อความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต โดยมีอาจารย์ ดร.เด่นดาว ชลวิทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

** นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The purposes of this research was to construct Klong Sie Suparp Poem Composing exercise for Mathayom Sueksa five students at Suankularb Wittayalai Rangsit School. This exercise was used to increase students' efficiency in the standard measure (80/80) and to compare ability to compose Klong Sie Suparp Poem of Mathayom Sueksa Five (M.5) students at Suankularb Wittayalai Rangsit School before and after using a Klong Sie Suparp Composing poetry exercise. The samples of research are 314 M.5 students enrolled at Suankularb Wittayalai Rangsit School, Pathum Thani Province in the second semester of the academic year 2016. The instruments were composed of a Klong Sie Suparp Poem Composing exercises, lesson plans of composing Klong Sie Suparp Poem, Klong Sie Suparp Poem composing ability test and scoring criteria of composing poem.

The findings showed that the efficiency of Klong Sie Suparp Poem Composing exercise for M.5 students at Suankularb Wittayalai Rangsit School was 82.40/82.74 which was higher than expected criterion and Klong Sie Suparp Poem composing ability of M.5 students at Suankularb Wittayalai Rangsit School that learning by using Klong Sie Suparp Poem Composing exercise was higher than before learning at the statistically significant level of .05

Keyword: (1) exercises (2) Composing poetry (3) Klong Sie Suparp

บทนำ

การประพันธ์บทร้อยกรองเป็นเอกลักษณ์ของไทย ทำให้เห็นถึงสุนทรียะทางการใช้ภาษาที่คล้องจองสอดคล้องกันเป็นท่วงทำนองสัมผัสต่อกัน รวมทั้งเป็นการใช้ภาษาในการสื่อแสดงความรู้สึกและจรจโรจคนในสังคม และแสดงความรู้สึกรักใคร่คิดถึงคนโน้นคนนี้ จิตใจของคนด้วยการสร้างสรรค์ผลงานที่มีวรรณศิลป์อันไพเราะงดงามตราตรึงอยู่ในความทรงจำของผู้ฟังและผู้อ่าน (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิมสำรวจ, 2550 หน้า 23) โดย การสร้างสรรค์คำประพันธ์ที่ดีต้องแต่งให้ถูกต้องตามเกณฑ์ ฉันทลักษณ์การให้ความหมายที่แจ่มชัด ลึกซึ้ง ผ่านการรังสรรค์ถ้อยคำอย่างมีวรรณศิลป์ เน้นจินตภาพที่นักประพันธ์มีอยู่ให้

เกิดภาพพจน์ จนก่อให้เกิดสุนทรียรสและให้อารมณ์ผู้อ่านให้เป็นไปตามความต้องการที่สื่อผ่านคำประพันธ์ (บุญเหลือ ใจมโน, 2555 หน้า 14) ดังนั้นในการแต่งบทร้อยกรองจึงควรคำนึงถึงรูปแบบฉันทลักษณ์ และใช้ให้ถูกต้องกับชนิดของบทร้อยกรอง จึงจะทำให้บทประพันธ์ที่แต่งเป็นงานประพันธ์ที่ไพเราะ สละสลวย และเป็นการดำรงสมบัติทางภาษานี้ไว้ให้คงอยู่สืบไป โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาภาษาไทยไว้ว่า การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และเห็นคุณค่าของวรรณคดี จากความสำคัญดังกล่าวจึงได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 มาตรฐานที่ 4.1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวชี้วัดข้อที่ 6 คือ นักเรียนแต่งบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพได้ จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน และมุ่งให้ผู้เรียนคิดหาความรู้และลงมือปฏิบัติในการแต่งคำประพันธ์ได้

จากประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนของผู้วิจัยในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ รายวิชาภาษาไทย 6 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่แต่งคำประพันธ์ไม่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ขาดความเข้าใจเรื่องของลักษณะบังคับในบทร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ อย่างเช่น พยางค์ สัมผัส คำเอก คำโท เสียงวรรณยุกต์ เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนบางยังขาดทักษะในการเลือกสรรคำเพื่อนำมาใช้ในการแต่งโคลงสี่สุภาพให้มีความไพเราะ ได้ใจความ และถูกต้องตามฉันทลักษณ์ที่จำกัดจำนวนคำ อีกทั้งลักษณะการบังคับคำเอก คำโทของโคลงสี่สุภาพทำให้นักเรียนหาคำมาใช้ในการแต่งค่อนข้างยากเพราะนักเรียนมีคลังคำและประสบการณ์ในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงค่อนข้างน้อย

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต เพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนการแต่งคำประพันธ์สำหรับครูผู้สอนภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ

สมมติฐานของการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 14 ห้องเรียน ประกอบด้วย โครงการห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ (English Program:EP) 2 ห้องเรียน โครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ (Gifted Education Program:GEP) 4 ห้องเรียน และแผนการเรียนปกติ 8 ห้องเรียน รวม 604 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 314 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เป็นนักเรียนแผนการเรียนปกติ จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 49 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกนักเรียนห้องที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนและจับสลากห้องเรียนจำนวน 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น (independent variables) ได้แก่ การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ
2. ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ชุดแบบฝึก
2. เป็นแนวทางในการนำแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลของการใช้แบบฝึกทักษะ การแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพที่มีต่อความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ดังนี้

ความหมายและลักษณะของแบบฝึกทักษะ

แสงระวี ประจวบวัน (2553, หน้า 36) ได้สรุปไว้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง กิจกรรมเครื่องมือ หรือสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะเพิ่มเติม และทบทวนเนื้อหาหลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้คล่องแคล่ว จนเกิดความชำนาญและแม่นยำ จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึกทักษะ

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2522, หน้า 52 – 62) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ Thorndike ในการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้

1.1 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดมากๆ จะทำให้เกิดความคล่องและชำนาญ การสร้างแบบฝึกจึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่เสริมจากแบบฝึกในบทเรียน และมีหลายรูปแบบ

1.2 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ การให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนจะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน

1.3 กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกต้องมีเนื้อเรื่องเป็นที่สนใจของผู้เรียน ความยากง่ายต้องเหมาะสมกับวัย และสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจในการเรียนการประเมินผล ควรกระทำอย่างรวดเร็วหลังจากที่นักเรียนทำเสร็จแล้ว

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคน มีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่ต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป ควรมีคละกันหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียน สามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก แบบฝึกควรสั้นๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้นักเรียนได้ทดลองทำ ภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียน และทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว จะทำให้จำได้แม่นยำ นักเรียนยังสามารถนำหลัก และความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 20) ได้กล่าวถึงการสร้างและจัดทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระสำหรับการจัดทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ
2. วิเคราะห์เนื้อหาสาระโดยละเอียด เพื่อกำหนดจุดประสงค์ในการจัดทำ
3. ออกแบบการจัดทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะตามจุดประสงค์
4. สร้างแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และส่วนประกอบอื่นๆ เช่น แบบทดสอบก่อนฝึก บัตรคำสั่ง ขั้นตอนกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ แบบทดสอบหลังเรียน
5. นำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. ปรับปรุง พัฒนา ให้สมบูรณ์

กระบวนการการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2550, หน้า 21) กล่าวถึงแนวทางการใช้แบบฝึกในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ใช้แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ใช้แบบฝึกสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การคิดวิเคราะห์ และการเขียน
3. ใช้แบบฝึกสำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, หน้า 179 – 180) ได้อธิบายเกี่ยวกับการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยสามารถนำไปใช้ประกอบกับการสอนซ่อมเสริมได้ ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. ควรมีการฝึกนักเรียนให้มีความรู้มากพอในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่นๆ ต่อไปนี้ โดยการทำแบบฝึกทำขึ้นเพื่อการสอนไม่ใช่ทำเพื่อเป็นแบบทดสอบ
2. ในแบบฝึกแต่ละบทควรฝึกโดยใช้แบบประโยคเพียงหนึ่งแบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว
4. ประโยคในแบบฝึกควรเป็นประโยคสั้นๆ
5. ประโยคหรือคำศัพท์ที่ใช้ในการฝึกควรเป็นสิ่งที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันที่นักเรียนรู้จักดีแล้ว

6. แบบฝึกควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการทำแบบฝึก
7. ลักษณะกิจกรรมในแบบฝึกควรมีหลากหลายแบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการทำแบบฝึก
8. ควรฝึกให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2552, หน้า 88 – 89) กล่าวไว้ว่า แบบฝึกช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดทักษะที่คงทนเพราะนักเรียนสามารถฝึกซ้ำได้หลายครั้ง ฝึกความรับผิดชอบของนักเรียนเนื่องด้วยต้องฝึกทบทวนด้วยตนเอง และช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

ความสำคัญของการแต่งคำประพันธ์

ประทีป วาทิกทินกร (2554, หน้า 13–30) กล่าวถึงคุณค่าของคำประพันธ์ ดังนี้

1. คุณค่าต่อผู้แต่ง ในด้านการสื่อสารในสมัยโบราณที่นิยมบอกข่าวด้วยด้วยถ้อยคำที่คล้องจองและเล่าเรื่องราวต่างๆ สืบทอดกันมาในปัจจุบัน รวมถึงแสดงคติชีวิตให้ตระหนักถึงคุณค่าจากคำสอน และใช้เป็นบทขับร้องที่มีคุณค่าทางบันเทิงเริงรมย์ อันก่อให้เกิดความเบิกบานใจ และช่วยผ่อนคลายความเครียดได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญคือใช้แสดงความคิด ความรู้สึกและจินตนาการของผู้แต่ง

2. คุณค่าต่อผู้อ่าน เพื่อเราความรู้สึก เราจินตนาการ และเราความคิดของผู้อ่านผ่านคำประพันธ์ นอกจากนั้นคำประพันธ์ที่ยังช่วยเพิ่มพูนแง่คิดและทัศนคติให้แก่ผู้อ่าน ช่วยขยายความคิดเห็นให้กว้างขวางมากขึ้น ช่วยขจัดอคติและสร้างเสริมความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้ความเพลิดเพลินผ่านรูป รส กลิ่น เสียงของคำประพันธ์

3. คุณค่าต่อสังคม คำประพันธ์เป็นผลงานทางปัญญาความสามารถของแต่ละบุคคล โดยเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญหรืออารยธรรมของสังคมของผู้ที่ประพันธ์ อันสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนในสังคมในแต่ละยุคสมัย แสดงความคิด ความนิยมและอุดมการณ์ของคนในชาติ รวมทั้งคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองยังเป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติ เช่น ลิลิตพระลอ เสภา ขุนช้างขุนแผน บทพระราชนิพนธ์เรื่องอิเหนา เป็นต้น

หลักและแนวทางในการจัดการเรียนรู้แต่งคำประพันธ์

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย (2538, หน้า 137 – 139) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการสอนแต่งคำประพันธ์ ไว้ดังนี้

1. ครูควรนำคำประพันธ์ร้อยกรองประเภทต่าง ๆ มาให้นักเรียนอ่านหรือถอดคำประพันธ์เพื่อให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับฉันทลักษณ์ประเภทต่างๆ เป็นการแนะนำให้นักเรียนได้รู้จักผลงานที่สร้างสรรค์ผ่านบทร้อยกรอง
2. ครูพยายามกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักสังเกตความแตกต่างของฉันทลักษณ์ประเภทต่างๆ
3. ในการสอนคำประพันธ์ร้อยกรอง นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการเรียน โดยเริ่มตั้งแต่การอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะ การนับจำนวนคำ การส่งสัมผัสคำเอก คำโท คำครุ-ลหุ แล้วสรุปเป็นลักษณะบังคับของคำประพันธ์แต่ละประเภท
4. ในการสอนควรมีขั้นตอนในการสอน เช่น ชื่นนำ ชื่นสอน การให้นักเรียนลงมือแต่งคำประพันธ์หรือช่วยกันแต่งในกลุ่มย่อย นักเรียนฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล และการประเมินผล
5. การแต่งคำประพันธ์ร้อยกรองต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ นักเรียนจึงจะมีความคล่องแคล่วชำนาญ
6. ครูที่สอนแต่งคำประพันธ์จะต้องเป็นผู้ที่มีความใจกว้าง อดทน ตอบรับผลงานของเด็ก แม้ว่าผลงานนั้นจะมีความแตกต่างไปจากรูปแบบของการเขียนก็ตาม นอกจากนั้นครูควรช่วยเหลือแก้ไขผลงานของนักเรียนด้วย
7. ครูควรนำวรรณกรรมร่วมสมัยมาประกอบการสอน
8. ครูควรคำนึงถึงกฎของการกระซำที่จะช่วยในด้านการเรียนรู้หลังจากได้เรียนลักษณะคำประพันธ์แต่ละประเภทไปแล้ว ควรสนับสนุนนักเรียนให้นักเรียนทำสมุดรวบรวมคำประพันธ์ไว้เป็นหมวดหมู่
9. การประเมินผลงานเขียนคำประพันธ์ควรมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินทุกครั้ง

การแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ

ประทีป วาทิกทินกร (2554, หน้า 125 - 128) ได้อธิบายถึงวิธีการแต่งโคลงสี่สุภาพไว้ว่า การแต่งโคลงสี่สุภาพหนึ่งเรื่องหรือความคิดหนึ่งให้จบภายในบทเดียวหรือหลายบทนั้นมีข้อสำคัญอยู่ว่าควรจะบรรจุความตอนหนึ่งๆ ไว้ภายในโคลงบทเดียว การแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงจึงควรมีวิธีการดังนี้

1. คิดเนื้อเรื่องเป็นร้อยแก้วว่าต้องการบรรจุเรื่องอะไรลงไปในโคลง
2. พยายามย่อความให้เหลือประมาณ 30 คำ โดยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ช่วงละประมาณ 7 คำ ซึ่งเป็นการบรรจุคำลงในแต่ละบาทให้ครบพอดี ถ้าคำยังไม่พอให้ใช้คำสร้อยเข้ามาช่วยในการบรรจุคำ

3. หาสัมผัสนอกทั้งสองชุด โดยชุดแรกได้แก่คำสุดท้ายของบาทที่ 1 กับคำที่ 5 ของบาทที่ 2 และ 3 ส่วนชุดที่สองได้แก่คำสุดท้ายของบาทที่ 2 กับคำที่ 5 ของบาทที่ 4

4. ใส่คำเอก 7 แห่งและคำโท 4 แห่ง ตามลักษณะบังคับของโคลงสี่สุภาพ ถ้าหากไม่สามารถหาคำเอกหรือคำโทได้ อนุญาตให้ใช้คำอย่างอื่นแทนได้ตามข้อกำหนด

นอกจากนี้ สิ่งที่ต้องคำนึงในการแต่งโคลงสี่สุภาพ คือ การใช้คำและการเปรียบเทียบ คำที่ใช้ในโคลงจะต้องมีลักษณะกระชับว่าการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอน ทุกคำในโคลงจะต้องหนักแน่นเสนาะเพราะพริ้ง ดังนั้นจึงสามารถใช้คำเก่าได้โดยไม่ขัดเขิน ส่วนการเปรียบเทียบนั้น การแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงนิยมการเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมย ซึ่งทั้งสองประการนี้เป็นลีลาการประพันธ์ของโคลงที่ผู้แต่งจะต้องดูให้ออกและพยายามฝึกฝนในการประพันธ์ โดยให้สังเกตโคลงจากวรรณคดีที่มีชื่อเสียงเช่น นิราศนรินทร์ ลิลิตตะเลงพ่าย ลิลิตพระลอ เป็นต้น

การประเมินผลการแต่งคำประพันธ์

ยุทธ โตดิเทพ (2544, หน้า 82 – 83) ได้สรุปสาระสำคัญของเกณฑ์การประเมินการแต่งคำประพันธ์เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านฉันทลักษณ์ หมายถึง งานเขียนร้อยกรองที่เขียนได้ถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์ระเบียบตามลักษณะบังคับทุกด้าน ตั้งแต่จำนวนคำในขณะครบถ้วน มีสัมผัสนอก สัมผัสใน มีเสียงบังคับท้ายวรรคถูกต้อง สมบูรณ์ ตลอดจนมีความไพเราะของถ้อยคำที่น่าเสนอ สอดคล้องกลมกลืนกับน้ำเสียงเมื่ออ่านออกเสียง

2. ด้านเนื้อหาสาระ หมายถึง งานเขียนร้อยกรอง ที่มีเนื้อหาและรูปแบบที่สอดคล้องต้องกันอย่างเหมาะสมกลมกลืน มีสาระในด้านความรู้ ความคิด อันเป็นสัมพันธภาพตามหัวข้อที่กำหนดไว้

3. ด้านการใช้ถ้อยคำ หมายถึง งานเขียนร้อยกรองที่ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้อง ทั้งในด้านการสะกดคำและการสื่อความหมาย มีความเหมาะสมกับเนื้อหา งามด้วยรสคำ รสความและการสร้างบรรยากาศในทุกด้าน

4. ด้านกวีโวหาร หมายถึง งานเขียนร้อยกรองที่มีความไพเราะ สร้างความประทับใจ และให้จินตนาการด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การอุปมาอุปไมย การใช้คำ การใช้สัญลักษณ์ การเร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำที่งดงาม ลึกซึ้ง เป็นต้น สามารถดึงดูดความสนใจได้อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านได้ซาบซึ้ง

5. ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง งานเขียนร้อยกรองที่มีกระบวนการทางศิลปะในการสะท้อนปัญหาหรือปรากฏการณ์ตามที่เป็นจริงออกมา สามารถชี้ให้เห็นถึงต้นเหตุของ

ปัญหาหรือที่มาอย่างถูกต้อง แนวทางการแก้ปัญหาหรือทางออกที่ดีกว่าของปรากฏการณ์นั้นๆ สามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แยกแยะ สรุป ดีความสิ่งที่ได้พบเห็น มีวิสัยทัศน์ และการนำเสนอความคิดใหม่ที่เป็นของตนเองได้อย่างเหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์สุพร สุนทรินทร์ (2554, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง *การพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา* จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนโคลงสี่สุภาพ คือ 75.76/76.43 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 75/75 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

พนมศักดิ์ มนูญปรัชญาภรณ์ (2557, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง *การพัฒนาแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4* จากผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 82.74/81.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบทดลอง (Experimental research) แบบ One group Pretest Posttest design เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และเปรียบเทียบความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีวิธีการดังนี้

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ทดสอบความสามารถการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพก่อนเรียนกับกลุ่มทดลอง โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประเมินความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2. ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การแต่งคำประพันธ์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพที่กำหนดไว้ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง

3. ทดสอบความสามารถการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพหลังเรียนกับกลุ่มทดลอง โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประเมินความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความสามารถการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดลองการสอนมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package Science : SPSS) โดยดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ดำเนินการโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของลิเคิร์ต เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบฝึกทักษะ

1.3 ตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การตรวจให้คะแนนประเมินการแต่งคำประพันธ์ วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา ดำเนินการโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของเกณฑ์การตรวจให้คะแนน นอกจากนั้นวิเคราะห์ความเชื่อมั่นระหว่างผู้ตรวจ (inter - rater reliability) โดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ (E_1/E_2) โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน

2.2 เปรียบเทียบความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ของคะแนนการแต่งคำประพันธ์ และสถิติ t test แบบ dependent Sample

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ที่มีต่อความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต พบว่า

1. แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.40/82.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

2. ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพที่มีต่อความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การอภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.40/82.47 หมายความว่า นักเรียนทำคะแนนระหว่างเรียนจากการทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.40 และทำคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.47 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 อาจเนื่องมาจาก แบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ได้สร้างตามขั้นตอนและเป็นระบบ โดยศึกษาจากหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการแต่งร้อยกรอง รวมทั้งศึกษาหลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่เกี่ยวข้องกับการแต่งคำประพันธ์ และแบบฝึกทักษะมีเนื้อหาตรงตามจุดประสงค์ในการเรียนรู้ คือ นักเรียนสามารถแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพได้ และมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกทักษะ มีการนำไปทดลองใช้ ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีการปรับปรุงและพัฒนาจนเป็นแบบฝึกทักษะที่สมบูรณ์ ดังที่ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 20) ได้กล่าวถึงการสร้างและจัดทำแบบฝึกทักษะว่า เริ่มจากศึกษาเนื้อหาสาระสำหรับการจัดทำแบบฝึกทักษะ โดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระโดยละเอียด เพื่อกำหนดจุดประสงค์ในการจัดทำ จากนั้นออกแบบการจัดทำแบบฝึกทักษะตามจุดประสงค์ สร้างเป็นแบบฝึกทักษะ แล้วนำ แบบฝึกทักษะ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้เป็นแบบฝึกทักษะที่สมบูรณ์ นอกจากนั้นในแบบฝึกทักษะมีรูปแบบและเนื้อหาที่เหมาะสมกับนักเรียน มีคำชี้แจงและตัวอย่างในการทำแบบฝึกของแต่ละชุด มีกิจกรรมฝึกทักษะที่หลากหลาย ทั้งแบบเติมคำตอบ แบบตอบสั้น แบบเรียงลำดับคำประพันธ์ และแบบเติมคำประพันธ์ในช่องว่างที่กำหนดที่เริ่มจากง่ายไปยาก รวมทั้งรูปแบบที่น่าสนใจเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการทำแบบฝึกทักษะมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, หน้า 180) ที่กล่าวถึงลักษณะกิจกรรมในแบบฝึกว่าควรมีหลากหลายแบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการทำแบบฝึก

2. ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ พบว่า ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพทำให้นักเรียนมีการฝึกฝนในการแต่งคำประพันธ์อยู่เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับกฎการเรียนรู้ของ Thorndike (อ้างถึงในสุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์, 2522, หน้า 52 – 62) ในเรื่องของกฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) ที่ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดมากๆ จะทำให้เกิดความคล่องและชำนาญ รวมทั้งกฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ที่ให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนจะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน และกฎแห่งผล (Law of Effect) ที่แบบฝึกจะต้องมีเนื้อเรื่องเป็นที่สนใจของผู้เรียน ความยากง่ายต้องเหมาะสมกับวัย และสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจ นอกจากนั้นความสามารถในการแต่งคำประพันธ์เพิ่มสูงขึ้นจากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

พนมศักดิ์ มนูญปรัชญาภรณ์ (2557, บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วพบว่า แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 82.74/81.96 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 75/75 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. การนำแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมีการกระตุ้นให้นักเรียนใช้แบบฝึกทักษะอยู่เสมอ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัยในการใช้แบบฝึกทักษะทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้แบบฝึกทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการเรียนรู้เรื่องการแต่งคำประพันธ์ ครูควรนำสื่อประกอบการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น ปริศนาร้อยกรอง บทเพลง เป็นต้น มาใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน รวมทั้งยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีความไพเราะหรือมีกลวิธีในการประพันธ์ที่น่าสนใจเพื่อที่นักเรียนจะได้ศึกษาลักษณะการประพันธ์ และคุ้นชินกับฉันทลักษณ์อันเป็นประโยชน์ในการจดจำและนำไปใช้ในการแต่งคำประพันธ์ต่อไป

คำขอบคุณ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เด่นดาว ชลวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่คอยให้คำชี้แนะ ให้ความรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้จนการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณครูดุชนิ กลั่นเกษร ครูนพพล เพิ่มพูนและครูกนกพันธ์ อรุณรัมย์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจทานแก้ไขงานวิจัย ขอขอบคุณคณะครูบุคลากรและนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิตที่ได้ให้กำลังใจในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ และเป็นกำลังใจจนงานวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ. (2550). *ภาษากับการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ : พี.เพรส.

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). การสอนซ่อมเสริม : เติมเต็มศักยภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ : บริษัท วิพรินทร์ (1991) จำกัด.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). นวัตกรรมการศึกษา ชุดแบบฝึกหัด - แบบฝึกเสริมทักษะ. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- บุญเหลือ ใจมโน. (2555). การแต่งคำประพันธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2542). ร้อยกรอง (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2554). ศิลปะการประพันธ์เพื่อการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- พนมศักดิ์ มนูญปรัชญาภรณ์. (2557). การพัฒนาแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- พิมพ์สุพร สุนทรินทร์. (2554). การพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนโคลงสี่ สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต"พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัย บุรพา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุทธ โตอดิเทพย์. (2544). การพัฒนาเกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยกรองประเภทกลอน สุภาพ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนันท์ สิ้นธพานนท์. (2552). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์.
- สุจรีต เพียรชอบ. (2527). การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจรีต เพียรชอบและสายใจ อินทร์มพรรย. (2522). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2538). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงระวี ประจวบวัน. (2553). การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้ วิธีการแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.